

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЗАГАЛЬНОЇ
ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ХІРУРГІЇ
ІМ. В.Т. ЗАЙЦЕВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

STATE INSTITUTION
«ZAYCEV V.T. INSTITUTE
OF GENERAL AND URGENT
SURGERY
OF NATIONAL ACADEMY
OF MEDICAL SCIENCES OF
UKRAINE»

Україна, 61103, м. Харків, в'їзд Балакірева, 1
Тел. +38-057 715-3348. Факс +38-057 715-3348

1, Balakireva vyizd, Kharkiv, Ukraine, 61103
Tel. +38-057 715-3348. Fax +38-057 715-3348

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи аспіранта ДУ "Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України" Рябцева Романа Сергійовича на тему: «Індивідуалізація хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки та її наслідків», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація «Хірургія»

01 лютого 2021 року

м. Харків

Порядок денний:

Обговорення дисертаційної роботи аспіранта ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» Рябцева Р.С., поданої на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» (PhD), за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація «Хірургія» за темою: «Індивідуалізація хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки та її наслідків».

Науковий керівник: член-кор. НАМНУ, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №1 ХНМУ, директор ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» Бойко Валерій Володимирович.

Термін виконання 01.09.2019 – 31.08.2023 рр.

Рецензенти:

1. Доктор медичних наук, с.н.с. Авдосьєв Ю.В., завідувач рентгенхірургічного відділення ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України»;

2. Доктор медичних наук, професор Прасол В.А., завідувач відділення гострих захворювань судин ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України».

Із запитаннями до дисертанта та в обговоренні результатів роботи виступили: д.мед.н., с.н.с. Малоштан О.В., головний науковий співробітник відділення хірургії печінки та жовчовивідних шляхів ДУ «ІЗНХ ім. В.Т. Зайцева НАМН України»; д.мед.н., проф. В.О. Прасол, зав. відділення гострих захворювань судин; д.мед.н., с.н.с. І. В. Криворотько, зав. відділення невідкладної хірургії, травматичного шоку, військової хірургії з хірургією надзвичайних ситуацій, анестезіології, реанімації та інтенсивної терапії; д.б.н., проф. О. М. Клімова, зав. діагностичною лабораторією; д.мед.н., проф. П. М. Замятін, зав. відділом комплексного програмування розвитку невідкладної хірургії та захисту інтелектуальної власності, д.мед.н., доц. Р.М. Смачило, зав. відділення печінки та жовчовивідних шляхів, д.мед.н., професору Авдосьєв Ю.В., завідувачу відділення рентген-хірургії ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України».

На підставі доповіді Рябцев Р.С., відповідей на запитання, виступів рецензентів та дискусії одностайно ухвалили такий висновок:

Актуальність дисертаційного дослідження та його зв'язок з науковими планами ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України».

Актуальність теми, полягає в тому, що травми живота внаслідок тупого та проникаючого механізму виникнення мають помітний рівень смертності від крововиливів та сепсису. Діагностика і лікування пошкоджень дванадцятипалої кишки є однією з складних проблем невідкладної хірургії живота незважаючи на те, що ці є рідкісними, і становлять 0,2–0,6% від усіх хворих на травми та 1–4,7% увід сіх випадків травм живота. Пов'язані ушкодження зустрічаються у 68–86,5% пацієнтів, а великі судинні ушкодження виникають у 23–40% випадків. Наявність та тип супутніх ушкоджень значно впливають на лікування травм дванадцятипалої кишки. Проникаюча травма є найпоширенішою причиною травми дванадцятипалої кишки у дорослих пацієнтів та становить 53,6–90% випадків.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація є фрагментом планової науково-дослідної роботи ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» «Розробити хірургічну тактику при пошкодженнях порожнистих органів черевної порожнини з використанням мініінвазивних технологій», № держреєстрації 0117U000339 П.02.17, в якій аспірант Рябцев Роман Сергійович був співвиконавцем та його власні дослідження стали фрагментом даної науково-дослідної роботи.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна

На підставі проведеного аналізу результатів дослідження розроблено науково-теоретичні положення, які в своїй сукупності дозволили теоретично узагальнити і визначити нові шляхи вирішення актуальної проблеми хірургічного лікування хворих на травми дванадцятипалої кишки.

Доповнено наукові дані щодо виявлення найбільш значущих критеріїв експрес-прогнозу летальності у пацієнтів на травму дванадцятипалої кишки, розроблено нову математичну модель прогнозування, яка дозволяє розділити пацієнтів на групи ризику за смертністю при надходженні до лікарні, загальна точність якої складає 96,7%. Вдосконалений алгоритм діагностики дозволив встановити, що множинні внутрішньочеревні травми і травми структур заочеревинного простору були у 72,2% постраждалих, більшість з яких було у важкому та вкрай важкому стані при надходженні до стаціонару.

Подальший розвиток отримали дослідження щодо ролі ендотеліальної дисфункції у розвитку системних ускладнень в ранні строки травматичної хвороби. Проведені дослідження встановили відповідність маркера ушкодження травного тракту I-FABP для розподілу хворих на тих, що мали ускладнення та живих, з граничним значенням 648 пкг/мл при чутливості 0,875 і специфічності 0,857.

Уточнено наукові дані щодо принципів етапної хірургічної тактики у різної категорії постраждалих з пріоритетним застосуванням мінімально інвазивних технологій, первинного шва дванадцятипалої кишки і нових методів її виключення при повторних оперативних втручаннях, розроблено лікувальний алгоритм з доведеною клінічною ефективністю його застосування.

Доповнені наукові дані та визначені основні напрямки у лікуванні післяопераційних ускладнень, науково доведено внесок кожного з них у розвиток несприятливих наслідків, розроблено та вдосконалено нові хірургічні підходи до лікування післяопераційних дуоденальних нориць.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на глибокому вивченні автором джерел інформації, науково-інформаційного пошуку щодо

даної проблеми, підтверджується методологічно правильною побудовою, достатньою кількістю обстежених пацієнтів, застосуванням сучасних методів досліджень, усебічним статистичним аналізом одержаних результатів з використанням комп'ютерної техніки. Результати отримано на апаратурі, яка пройшла державний метрологічний контроль.

Робота обґрунтована, наукові положення, висновки та рекомендації достовірні, повністю впливають з фактичного матеріалу, мають теоретичне й практичне значення.

Наукове та практичне значення одержаних результатів

Проведено порівняльний аналіз результатів комплексного лікування хворих на травми дванадцятипалої кишки, вперше розроблена нова математична модель експрес-прогнозування перебігу патологічного стану з розробкою нових хірургічних методик, що дозволяє індивідуалізувати методи профілактики та домогтися зниження числа ускладнень і летальності після операцій.

Використання розробленої математичної моделі експрес-прогнозування перебігу патологічного стану дозволяє використовувати раціональну програму комплексної діагностики та хірургічну тактики у хворих на травми дванадцятипалої кишки, що сприяло покращенню результатів хірургічного лікування, зменшенню частоти ускладнень та рівня летальності (патент України на корисну модель № 143490 від 27.07.2020, патент України на корисну модель № 144754 від 26.10.2020).

Впровадження в лікувальну практику розроблених способів лікування післяопераційних дуоденальних нориць дозволило покращити результати лікування цієї категорії хворих (патент України на корисну модель № 143606 від 10.08.2020, патент України на корисну модель № 144276 від 25.09.2020).

Використання результатів роботи

Результати досліджень впроваджено в лікувальній практиці ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. проф. В.Т. Зайцева НАМН України», Міської клінічної лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.О. Мещанінова, КЗ ОЗ «Обласна клінічна лікарня-центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф». Основні положення дисертаційного дослідження внесені до навчальної програми на кафедрах хірургії №1 та №2 Харківського національного медичного університету.

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях

За темою дисертації опубліковано 16 наукових праць, з них у виданнях, рекомендованих ДАК України – 5 та 1– у наукометричній базі Scopus, 3 – у зарубіжних виданнях, 5 – у матеріалах симпозіумів, з'їздів та конференцій, отримано 4 патенти України на корисну модель.

Видання, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Рябцев Р. С. Повреждения двенадцатиперстной кишки / В. В. Бойко, С. В. Сушков, Д. А. Евтушенко, В. И. Щербаков, Р. С. Рябцев, А. С. Моисеенко // Харківська хірургічна школа. – 2018. - №1(88). – С. 131-137. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення матеріалів, узагальнення й підготовка до друку.
2. Рябцев Р. С. Тактика хірургічного лікування при ізольованому ушкодженні дванадцятипалої кишки / Р. С. Рябцев // Международный медицинский журнал. – 2019. - Т. 25, № 4(100). – С. 17-19. ISSN 2308-5274 <https://doi.org/10.37436/2308-5274-2019-4-4>. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.

3. Рябцев Р. С. Особенности диагностики и лечения сочетанных повреждений двенадцатиперстной кишки / Бойко В.В., Рябцев Р.С., Доценко Е.Г., Сушков С.В., Иванова Ю.В., Пеев С.Б., Моїсеєнко А.С. // Збірник наукових праць Української військово-медичної академії «Проблеми військової охорони здоров'я». - Випуск №51. – Київ, 2019. - С. 24-33. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
4. Riabtsev R. S. (2020). Changes in Serum Concentration of VEGF Angiogenesis Factor and I-FABP Intestinal Barrier Biomarker in Different Outcomes of Treatment of Patients with Duodenal Injury/ Boyko V. V., Kryvoruchko I. A., Yevtushenko D. O., Riabtsev R. S. // International Journal of Education and Science, 2020; 3(1):49-58. doi:10.26697/ijes.1.5. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
5. Riabtsev R. S. The mathematical model of postoperative mortality in cases of duodenal injuries: A single center review of a 14-year experience / Boyko V. V., Kryvoruchko I. A., Riabtsev R. S. // Medical Science, 2020, 24(104), 2382-2392 ISSN 2321-7359 EISSN 2321-7367. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
6. Рябцев Р. С. Сучасні аспекти діагностики та хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки / І. А. Криворучко, В. В. Бойко, Р. С. Рябцев, С. А. Андреєщев // Klinichna khirurgiia. 2020 January/February; 87(1-2):74-85. DOI: 10.26779/2522-1396.2020.1-2.74. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.

7. Рябцев Р.С. Хирургическое лечение изолированных и множественных травм двенадцатиперстной кишки / Бойко В.В., Криворучко И.А., Рябцев Р.С., Доценко Е.Г., Смачило Р.М., Гончарова Н.Н. // Новости хирургии. – 2020. – Т. 28. №6. – С. 665-663. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
8. Рябцев Р. С. Тактика хирургического лечения при изолированном повреждении двенадцатиперстной кишки / Бойко В. В., Сушков С. В., Иванова Ю. В., Пеев С. Б., Рябцев Р. С., Александров Т. З. // Тез. мат. VII Ежегодной международной научно-практической конференции "Актуальные вопросы медицины" и "Спутникового форума по общественному здоровью и политике здравоохранения". – 2018, Баку. - Т.3. – 34с. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
9. Рябцев Р.С. Сучасні аспекти діагностики та хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки // Тез. мат. Online наук.-практ. конф. «Тенденції розвитку клінічної та експериментальної хірургії», присвяченої 90-річчю з дня народження Зайцева В.Т. – Харків, 2020. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.
10. Рябцев Р.С. Зміни концентрації в сироватці крові фактора ангиогенезу VEGF і біомаркеру кишкового бар'єру I-FABP при різних результатах лікування хворих на травми дванадцятипалої кишки / Р.С. Рябцев // Тез. мат. online наук.-практ. конф. «Актуальні питання невідкладної хірургії». – Харків, 22.06-24.06.2020. **Особистий внесок здобувача** – ідея дослідження, літературний

пошук, набір та оброблення клінічних результатів, узагальнення й підготовка до друку.

11.Рябцев Р.С.Мультидисциплінарний підхід у лікуванні пошкоджень дванадцятипалої кишки, що ускладнились формуванням дуоденальний нориць / Р.С. Рябцев // Тез. мат. online наук.-практ. конф. «Тенденції розвитку клінічної та експериментальної хірургії». – Харків, 15.06.2020.

12.Рябцев Р.С. Хирургическое лечение травм двенадцатиперстной Кишки/ В.В. Бойко, И.А. Криворучко, Р.С. Рябцев // Тез. мат. респ. науч.-практ. видеоконф. с междунар. Участием «Интраабдоминальная инфекция. Вопросы диагностики и лечения». - Минск, 20 ноября 2020 г.

Видання, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Науково-практична конференція «Тенденції розвитку клінічної та експериментальної хірургії». (Харків, 2018);
2. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання воєнно-польової хірургії, полі травми та торакальної хірургії» 24-25 травня 2019 р.
3. Науково-практична конференція «Тенденції розвитку клінічної та експериментальної хірургії», присвячена 90-річчю з дня народження Зайцева В.Т. (Харків, 2020 – online);
4. Науково-практична конференція «Актуальні питання невідкладної хірургії» (Харків, 2020 – online);

Видання, які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Пат. 143490 Україна. Спосіб прогнозування летальності при травмах дванадцятипалої кишки / Криворучко І.В., Бойко В.В., Гончарова Н.М., Тесленко С.М., Арсен'єв О.В., Рябцев Р.С.; власник Харківський національний медичний університет. U202001987; 23.03.2020; опубл. 27.07.2020, Бюл. № 14.
2. Пат. 144276 Україна. Спосіб лікування пошкоджень дванадцятипалої кишки / Бойко В.В., Криворучко І.В., Рябцев Р.С.; власник ДУ «Інститут

загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т.Зайцева НАМН України». u201911880; заявл. 13.12.2019; опубл. 25.09.2020, Бюл. № 18.

3. Пат. 143606. Спосіб хірургічного лікування пошкоджень дванадцятипалої кишки / Бойко В.В., Криворучко І.В., Рябцев Р.С.; власник ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т.Зайцева НАМН України». U201912125; заявл. 21.12.2019; опубл. 10.08.2020, Бюл. № 15.

4. Пат. 144754. Спосіб експрес оцінки тяжкості хворих при травмах дванадцятипалої кишки / Криворучко І.А., Бойко В.В., Гончарова Н.М., Сивожелізов А.В., Сикал М.О., Колесник В.П., Шадрін О.В., Лопатенко Д.Е., Свірепо П.В., Лєсний В.В., Рябцев Р.С.; власник Харківський національний медичний університет. U202002687; заявл. 04.05.2020; опубл. 26.10.2020, Бюл. № 20.

Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження.

Наукове дослідження очного аспіранта Рябцева Р.С. за темою: «Індивідуалізація хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки та її наслідків», комітетом з біоетики та деонтології ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» визнано таким, що відповідає загальноприйнятим нормам моралі, вимогам дотримання прав, інтересів та особистої доступності учасникам дослідження.

Ризик для суб'єктів дослідження під час виконання роботи відсутній. Учасники дослідження інформувалися про всі аспекти, пов'язані з метою, завданнями, методиками та користю дослідження.

Лабораторні та інструментальні методи досліджень є загальноприйнятими. Рябцев Р.С. у своїй діяльності керувався гуманними цілями, гідно виконувала свої обов'язки та діяла на благо хворих.

Мета та завдання дисертації є науково обґрунтованими, використані методи дослідження є безпечними.

Висновки та рекомендації не пов'язані з безпосереднім ризиком для здоров'я пацієнтів, порушенням їх прав чи морально-етичних норм, приниженням людської гідності або дискримінацією. Експерименти на людині не проводились.

Ухвалили: ЕК не заперечує проти подання до офіційного захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) очного аспіранта ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» Рябцева Р.С. за темою: «Індивідуалізація хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки та її наслідків», та вважає, що описані в дисертаційній роботі методи дослідження, використовувалися з дотриманням прав людини, відповідно до чинного в Україні законодавства, відповідають міжнародним етичним вимогам і не порушують етичних норм у науці та стандартів проведення біомедичних досліджень (протокол № 38 засідання комітету з біоетики та деонтології ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» від 27.11.2020 року).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація викладена українською мовою, написана грамотно, професійно, легко сприймається. Матеріал викладено послідовно, логічно, висновки відповідають меті та завданням роботи, що свідчить про кваліфікаційну фахову підготовку автора.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування хворих з пошкодженням дванадцятипалої кишки, яким виконувались оперативні втручання.

Дисертаційне дослідження за даною тематикою відповідає науковим напрямкам:

- 2.1. Дослідження етіології та патогенезу хірургічних захворювань;
- 2.2. Розроблення й удосконалення методів діагностики та профілактики хірургічних захворювань;
- 2.3. Клінічне розроблення методів лікування хірургічних захворювань і впровадження їх у клінічну практику – паспорта спеціальності 222 «Медицина», спеціалізація «Хірургія», що відповідає паспорту спеціальності 14.01.03 – хірургія.

Рекомендація дисертації до захисту

Дисертація очного дисертанта ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» Рябцева Романа Сергійовича за темою: «Індивідуалізація хірургічного лікування травм дванадцятипалої кишки та її наслідків» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація – «Хірургія» являє собою закінчену наукову роботу, у якій вирішується актуальне завдання вдосконалення надання спеціалізованої хірургічної допомоги хворих з пошкодженням дванадцятипалої кишки.

У роботі наведено теоретичне обґрунтування і нове вирішення наукового завдання, яке полягає у проведенні порівняльного аналізу результатів комплексного лікування хворих на травми дванадцятипалої кишки, вперше розроблена новака тематична модель експрес-прогнозування перебігу патологічного стану з розробкою нових хірургічних методик, що дозволяє індивідуалізувати методи профілактики та домогтися зниження числа ускладнень і летальності після операцій.

За своїм обсягом і рівнем досліджень, теоретичною та практичною цінністю, науковою новизною результатів, об'єктивністю та обґрунтованістю висновків дисертаційна робота Рябцева Романа Сергійовича відповідає вимогам пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ № 167 від 06.03.2019, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом

МОН України від 12.01.2017 № 40, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD), а здобувач заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація «Хірургія».

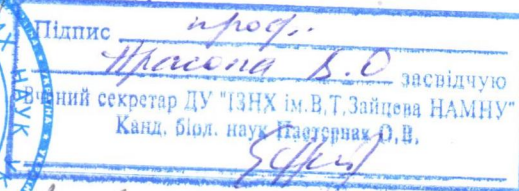
Рецензенти

Завідуючий відділенням гострих захворювань
судин ДУ «Інститут загальної та невідкладної
хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України»,
д.мед.н., проф.

В.О. Прасол

Завідуючий рентгенхірургічним
відділенням ДУ "ІЗНХ
ім. В.Т. Зайцева НАМНУ",
д.мед.н., с.н.с.

Ю.В.Авдосьєв

